

# Probační a mediační služba a Policie České republiky společně uctí oběti trestných činů

20.2.2024 - | Probační a mediační služba

Probační a mediační služba si spolu s Policií České republiky ve čtvrtek 22. února 2024 tradičně připomene Evropský den obětí trestných činů. Zaměstnanci obou organizací opět projeví svou úctu k obětem ve 12 hodin minutou ticha. V tento okamžik se na policejních vozech před služebnami po celé republice rozsvítí majáky, které symbolicky přinášejí světlo, naději a přicházející pomoc.

nejsme  
bezmocní



Probační a mediační služba a Policie České republiky si společně připomínají



Evropský den obětí trestných činů každoročně připomíná Chartu práv obětí, která byla podepsána ve Velké Británii v roce 1990. Jeho hlavním cílem je však zvýšit povědomí o právech a potřebách obětí trestných činů. Právě podporu a pomocnou ruku obětem nabízí obě tyto složky po celém území republiky.

Probační a mediační služba dlouhodobě podporuje oběti trestných činů v jejich pozitivním úsilí vyrovnat se s těžkou životní situací. Nabízí restorativní péči, bezpečný prostor pro rozhovor, informuje o právech obětí, poskytuje právní informace k průběhu trestního řízení, pomoc při vyhledání navazujících služeb, ale také doprovod důvěrníka na jednání s orgány činnými v trestním řízení.

V průběhu loňského roku 2023 navázala Probační a mediační služba spolupráci s celkem **4200**

oběťmi trestných činů. Požádat o pomoc nebo odbornou radu přitom může kdokoli, kdo se cítí být obětí trestného činu, na kterémkoli ze 74 středisek po celé republice.

*„Také vzhledem k nedávným tragickým událostem je pro nás v Probační a mediační službě o to důležitější připomenout veřejnosti, že jsme tu pro všechny, kteří se cítí být nebo se stali oběťmi trestného činu. Ať jde o násilnou trestnou činnost nebo nedbalostní čin, jako jsou například oběti po dopravních nehodách, kterých je v České republice také velký počet. Naši vyškolení specialisté jsou vždy připraveni s maximální citlivostí a empatií poskytnout obětem podporu a potřebnou pomoc na celém území republiky díky rozsáhlé síti středisek, kterou Probační a mediační služba disponuje,“ říká ředitelka Probační a mediační služby Andrea Matoušková.*

*„Téma obětí se v posledních měsících výrazně více dostalo do veřejného prostoru, což považuji za velice důležité zejména pro samotné oběti. Justice se prací s oběťmi zabývá nejen v rámci jejich odškodňování, ale hlavně prostřednictvím práce Probační a mediační služby. Proto je nutné veřejnosti stále připomínat, že existuje opravdu ojedinělá záchranná síť státních, ale i nestátních či neziskových organizací, jejichž pomoci mohou poškození využít. K této připomínce určitě velice napomáhá i Evropský den obětí trestných činů, kdy Probační a mediační služba společně s Policií České republiky a dalšími organizacemi projeví úctu obětem symbolickou minutou ticha,“ doplňuje ministr spravedlnosti Pavel Blažek.*

Problematika obětí je řešena celospolečensky. Proto práce s oběťmi a neustálá snaha o zvyšování úrovně komunikace s oběťmi je také nedílnou součástí činnosti Policie České republiky. *„K obětem trestných činů přistupujeme se vši vážností, poskytujeme jim služby krizové intervence i psychologickou pomoc. Propojujeme oběti trestných činů s organizacemi, které poskytují právní pomoc a podporu v celém procesu trestního řízení,“ říká genpor. Martin Vondrášek, policejní prezident.*

## Evropský den obětí trestných činů v datech

### Obecné

- **února 1990** byla ve Velké Británii podepsána **Charta práv obětí** s cílem zvýšit mezinárodní povědomí **o pomoci a podpoře obětí**
- **Evropský den obětí trestných činů** slouží k připomenutí práv obětí
- postupný pozitivní vývoj v oblasti práv obětí -> angažování státu, přiznání širších **práv obětí a větší zájem o péči o oběti** -> následovalo přijetí **Zákona o obětech trestných činů (2013)**
- Probační a mediační služba na svých střediscích a poradnách pro oběti pomohla od poloviny roku 2015, kdy se vedou oficiální statistiky, do konce roku 2023 necelým **45 tisícům obětí**

### Statistické údaje

- v roce **2023** Probační a mediační služba spolupracovala s **4 200 oběťmi** (v roce 2022 to bylo 4 843 obětí)
- v **89 % případů** jde o **pomoc dospělému**, v 6 % seniorovi, zbytek tvoří děti a mladiství
- 43 % obětí s Probační a mediační službou komunikuje telefonicky, 28 % prostřednictvím osobních konzultací, 9 % písemnou formou, 17 % obětí kombinuje telefonickou a písemnou formu, zbytek využívá jiné způsoby komunikace
- Probační a mediační služba v **86 % případů** spolupracuje s **přímou obětí trestné činnosti**,

zbytek tvoří nepřímé oběti a pozůstalí

- v roce 2023 tvořilo 12.1 % obětí, které se na Probační a mediační službu obrátily, oběti trestného činu zanedbání povinné výživy, 11.1 % oběti ublížení na zdraví z nedbalosti, 11.1 % oběti výtržnictví, 10.7 % oběti krádeže, 8.4 % oběti ublížení na zdraví a 6.2 % oběti těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti
- **826 obětí** trestných činů **absolvovalo** v roce 2023 prostřednictvím Probační a mediační služby **mediaci**; od poloviny roku 2015 realizovala Probační a mediační služba mediace s více než 6000 oběťmi trestných činů
- 6 % obětí, které spolupracují s Probační a mediační službou, klasifikujeme jako **zvlášť zranitelnou oběť**, tzn.:
  - dítě
  - osoba, která je vysokého věku nebo je postižena fyzickým, mentálním nebo psychickým hendikepem nebo smyslovým poškozením
  - oběť trestného činu obchodování s lidmi nebo trestného činu teroristického útoku
  - oběť trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, trestného činu, který zahrnoval násilí, násilí či pohrůžku násilím, trestného činu spáchaného pro příslušnost k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo oběť trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny

### **Potřeby obětí**

- potřeba bezpečí a jistoty
- potřeba psychosociální podpory
- potřeba informací a orientace v situaci
- potřeba spravedlnosti
- potřeba zadostiučinění
- potřeba přiměřené důvěry
- potřeba důstojného přístupu
- potřeby vůči pachateli

### **Jak pomáháme?**

1. Poskytujeme podporu a pomoc **každému, kdo se cítí být obětí** (aniž by muselo být podáno trestní oznámení).
2. Pomáháme při vyrovnávání se s dopady trestného činu.
3. Informujeme o trestním řízení a právech obětí.
4. Podáváme základní právní informace (náhrada škody, peněžitá pomoc, zastupování zmocněncem).
5. Doprovázíme oběti na jednání u soudu, policie nebo na úřady.
6. **Poskytujeme psychosociální podporu.**
7. Nabízíme obětem (i pachatelům) restorativní programy, např. **mediaci** – dobrovolné mimosoudní jednání s pachatelem a obětí za účasti prostředníka.

### **Pomáháme hledat odpovědi na otázky:**

- Jak a kde podat trestní oznámení?

- Jak získat informace o vyšetřování?
- Jak uplatnit náhradu škody?
- Jaké jsou možnosti mimosoudního řešení konfliktu?
- Kde a jak rychle sehnat právní informace o průběhu trestního řízení?
- Co dělat v situaci, kdy pachatel odmítá odpovědnost za trestný čin?
- Jak se vyrovnat s psychickou újmou, pocity bezmoci, deprese, strachu?
- Komu se můžu anonymně svěřit se svými obavami?
- Jak se domoci odškodnění?

### **Hlavní zjištění práce s oběťmi**

- Pro oběti je nejdůležitější formou podpory **vyslechnutí**.
- **Oběť nikdy nezapomene na trestný čin.**
- Přestože oběť situaci nezpůsobila, musí investovat energii do nápravy následků.
- Pro oběti jsou zvláště citlivé okamžiky těsně po činu, po návratu z léčení, při návratu do práce či školy.
- Vhodnou pomocí lze předejít vzniku posttraumatické poruchy.
- Oběť je tou osobou, která nejlépe ví, co potřebuje a co jí pomáhá.